

ad

Narrow, as tentacles

17

Narodnogospodarska avtarkija.

I. Uvod: Dejstvo¹ da gre ves razvoj v smeri k gospodarski neodvisnosti posameznih držav, k narodnogospodarski avtarkiji.

^{obzoro} Zgledi: Rusija, fašistična Italija, Hitlerjeva Nemčija, Kemalova Turčija, Rooswelta Sev. Amerika, Isto potrjuje tudi gospodarska politika skoro vseh agrarnih držav v Evropi in Ameriki. Povsod se kaže kljub vsem mednarodnim konferencam in resolucijam, ki naglašajo potrebo svobodne trgovine - neprikrito stremljenje za tem, da bi se domače narodno gospodarstvo osvobodilo dosedanje odvisnosti od zunanjega trga in njegovih sprememb, povsod iščejo, kako bi vsaj najvažnejše življenjske potrebščine v čim večji meri doma pridelovali in izdelovali.

II. Vzroki tega pojava so mnogovrstni. Vendar smemo kar nasplošno reči, da je današnje teženje po narodnogospodarski neodvisnosti v veliki meri posledica težkih neprilik sodobnega na svobodni trgovini slonečega gospodarstva. Težave, ki

so nastopile, ker se je dosedanji red v toku svetovne vojne in po nji tako zelo spremenil so ljudi opozorile, na enostza-
nost dosedanjega gospodarskega razvoja ter so vzbudile željo in večji samostojnosti in neodvisnosti od naglo menjajočih se prilik na svetovnem trgu.

Poleg tega pa je ideja narodnogospodarske samostojn-
sti, kot bomo videli utemeljena tudi še globlje v bistvu narod- ||
ne in državne občestvenosti.

„ajprej govorimo o vnanjih vzrokih ki so dali povod da se je ideja narodnogospodarske samostojnosti tako okrepila in razšitila-

Nered je v sodobnem gospodarstvu do neke mere neizo-
giben. Investicije na dolge dobe se potem ko so izvršene ne
dajo porabiti za kaj drugega. Zato konjunktarno valovanje ~~na~~

mednarodna
Prevojnaj gospodarska struktura se je popolnoma spre-
menila, spremenila zlasti če gledamo nanjo z evropskega stališča.

Prej je bila Europa svetovni izvoznik industrijskih izdelkov, ostali svet pa

je
527

6

kot da nastopi varno pot zmernega razvoja. Avtarkrija povzrača
nujno počasnejši razvoj.

Odvisnost od menjajočih se letin.

Avtarkija sloni vsaj deloma na umetnem vzdrževanju
poedinih gospodarskih panog, Torej subvencije, ki obremenjujejo
ostalo gospodarstvo.

Jasno torej, da je avtarkija možna in dobra le v rela-
tivno ozkih mejah. Te meje so deloma utemeljene v naravi. /Kjer
ni rudnin tudi ni rudnikov plavžev itd/

Zasebno gospodarska rentabilnost vendar ni odločilna,
glavna je narodnogospodarsko koristnost. /Če bi se postavili
na stališče zasebne rentabilnosti bi s tem načelo avtarkije
popolnoma zvrgli/.

Kulturni in politični vidiki. ~~za~~ Gospodarstvo ni
samo sebi namen in ne gre samo za gmotno blagostanje, Kulturne
narodne in državne potrebe lahko zahtevajo da gojimo tu di
panoge ki bi bile samo na sebi nerentabilne. Merilo je torej
najvišja mera *obsega proizvodnje blaginje*

Tako je vojska temeljito zmešala in pokvarila ~~prejšno~~ ^{prejšno} gospodarsko idilo, ko je par evropskih dežel ves ostali svet gospodarsko izkoriščalo in po tem tudi politično obvladalo.

Pod pritiskom izrednih vojnih razmer so se ljudje/gospodarsko zaostalih držav deželah sami ~~aprijeli~~ ^{aprijeli} različnih industrij. Kmalu so uvideli, da se da tudi to naučiti in da resnično ni nikakega pravega razloga, zakaj naj bi svoje izdelke prodajali ~~evropskim~~ ^{evropskim} ~~Evropejcem~~ ^{Evropejcem} za slepo ceno, njihove izdelke pa drago plačevali. ~~zaka~~ V kratkem času je na ta način stopila v ospredje ideja gospodarske samostojnosti posameznih držav ali s tujim izrazom ideja narodnogospodarske avtarkije.

~~Prvače tudi ni bilo negotov~~ ^{Go pa je bilo prvič vsaj negotov} Vpoštevati je namreč treba, da so se gospodarske in družabne prilike od onega časa, ko se je pričel uveljevaljati gospodarski liberalizem in je z njim prevladovala svobodna trgovina, močno izpremenile.

XXX

Svobodna trgovina nemogoča tudi radi prevelike razlike
med naravnimi življenjskimi pogoji v različnih deželah. Nekatere
dežele so po naravi bogate, druge siromašne. ~~Karax~~ Kras; za pro-
dukcijo česa bi bil ~~ob svobodni~~ tako sposoben da bi tudi
ob svobodni trgovini vzdržal konkurenco? Ali naj se ljudje
iz takih krajev enostavno izselijo? *Nejota! Karax Kras!* Tudi ob svobodni trgovini
bi ljudje v različnih krajih različno živeli - samo da bi bil
položaj siromašnih krajev še slabši nego je v smotrno or-
ganiziranem narodnem gospodarstvu.

L 70

(189)

Drug, bolj notranji razlog zaradi katerega stopa v ospredje ideja narodnogospodarske avtarkije, ~~je~~ leži v potrebi in nujnosti pravega narodnega gospodarstva. Ideja narodne in državne ^{stare red. list v opredel} občestvenosti. Potreba ^{primit} organično urejenga narodnega gospodarstva. Zato gre, da bi vsi koristni in potrebni stanovi in sloji organično rastle in se izpopolnjevali.

Ta ali oni bo ugovarjal da je to mogoče tudi v narodnem gospodarstvu, ki je naravnano na vnanji trg ter se drži načela svobodne trgovine. Anglija, je bila pobornica svobodne trgovine pa je bilo blagostanje angleškega naroda v Evropi razmeroma največje. Toda Angleži so bili prvi ter so se lahko na račun drugih obogateli. - Vendar so se tako enostransko razvili, da je danes največji problem, kako to popraviti. Množice industrijskega proletariata ki je kljub dobremu zaslužku ne-
nvaren element. Brezposelnost. Egipet, Pri nas Savinjska dolina. *Monokulturi*

Misel svobodne trgovine je izrazito kapitalistična misel *glavni* misel, ki je je za dobiček, čeprav pri tem narod kot *absoli* trud *trud*

celota škodo trpi.

Prednosti narodnega gospodarstva:

1/Možnost primernega človeka vrednega in dostojnega življenja za vse potrebne in koristne stanove in sloje v narodu.

2/Skrb za gmotno blagostanje naroda se naslanja na njegove lastne produktivne sile in sposobnosti. To pa je najboljša pobuda. In čim bolj bodo vsi narodi skušali najprej s svojimi lastnimi močmi na domačih tleh in z domačimi sredstvi zadovoljiti svoje potrebe ter tako izboljšati svoj gmotni položaj tem večje bo tudi obče blagostanje. Pri svobodni trgovini pa niso važne produkcijske sposobnosti temveč trgovske sposobnosti. /Kakor v zasebnem menjalnem gospodarstvu/. -- Ugovor, če se vse proizvaja tam kjer še najugodnejši naravni pogoji zato je za vse najboljše. Da, koliko industrije pa se je dejansko razvilo tam kjer so bili najugodnejši naravni pogoji za to. Bombaž pa angleška takstilna industrija.

3/Neodvisnost od naglih sprememb na svetovnem trgu, Enako-
moernost je najvažnejši pogoj dobrega gospodarstva. Spekulacija
je prva in poslednja.

②

Končno bi lahko omenili še ozir na kulturne posebnosti narodov. Narodno gospodarstvo ima tudi kulturne naloge, Uvoz tujega nepotrebne in kvarnega blaga. War je splošna blaginja res odvisna od tega da poberemo vse modne norosti sveta. //

Tudi moralichen poken ima ideja narodnega gospodarstva. S to idejo je mogoče ljudem vliti smisel za skupnost, gotovo laže kot tam kjer gre samo svetovno gospodarstvo.

+++

Nevarnosti. Vse kar velja o vezanem gospodarstvu. /Avtar. kično gospodarstvo nujno vezano/. Manjša iniciativnost, in podjetnost, dražja proizvodnja. ~~korbaxzaxxašjoxzašičit~~ Namesto tekmovanja v izboljšavanju borba za večjo zaščito.

Avtarkija je izraz gospodarskega pesimizma. Pomanjkanja vere v možnost uspešnega tekmovanja na svetovnem trgu. /Ideja srednjega stanu, malih obrtnikov, malomeščanov/

Odgovor: Narodu ki je z lastno krivdo ali brez nje zaostal, in ni zmožen tekmovanja ne preostaja nič drugega

Jullof